

SPIIS TREŚCI

WSTĘP

I RYS BIOGRAFICZNY. ŻYCIE I LEGENDA	V
Legenda (auto)biograficzna	V
Okres lwowski. Dzieciństwo i młodość	XIV
Lata powojenne. Od wyjazdu ze Lwowa do debiutu książkowego	XXII
Podróże	XXXI
Powroty do Polski. Działalność literacka i zaangażowanie polityczne	XXXVI
Ostatnie lata poety	XL
Żywoł pośmierlny. Ranga Herberta	XLV
II ŚWIAT POETYCKI: IDEE PRZEWODNIE, WARTOŚCI,	
TEMATY	L
Punkt wyjścia: katastrofa	L
Krąg wartości. Etyka Herberta	LIII
Wierność i współczucie – podstawowe współrzędne poezji	LVIII
Rola pamięci. Umarli	LXV
Przeszłość i historia. Dwa porządki czasu	LXIX
„Stare tematy ludzkości”. Reinterpretacja tradycji	LXXIV
Temat polityczny. Diagnoza PRL-u	LXXXI
Sztuka	LXXXVI

Na styku estetyki i etyki. Dwie nogi Pana Cogito	XCH
Poeta i poezja	XCVI
Wiara i religia	CII
Przedmioty	CVIII
Naród i ojczyzna. Miasto	CXIV
III Wiersz Herberta (język, styl, poetyki)	CXX
Pozorna prostota	CXX
W poszukiwaniu własnej dykcji poetyckiej.	
Juwenuilia	CXXIII
Poetyki zarzucone. Symbolizm i sentymentalizm	CXXVII
Nurt elegijny	CXXXII
Klasycyzm	CXXXVII
Ironia	CXLV
Liryka roli i liryka maski. Persona liryczna	CLI
Antynomie i paradoksy	CLIV
Wzniosłość i komizm. Mowa podwyższona	CLIX
Humor Herberta	CLXV
Wersyfikacja	CLXX
Proza poetycka	CLXXXI
Jak czytać poezję Herberta? Wiersze-zagadki	CLXXXVI
IV OBlicza Herberta. Przemiany recepcji	CXCIV
Portret w ruchu. Problemy odbioru	CXCIV
Dramaturg	CXCVI
Eseista	CCI
Herbert w listach	CCX
Klasyk	CCXIV
Poeta kultury	CCXIX

Moralista	CCXXIII
Wygany arkadyjczyk	CCXXVIII
Herbert polityczny	CCXXXI
Ironista	CCXXXV
Pan Cogito	CCXXXVIII
Poeta metafizyczny	CCXLI
Herbert romantyk	CCXLVI
„Inny Herbert”. Autor <i>Epilogu burzy</i>	CCXLIX
„Herbert kontra Herbert”. Spory o poetę	CCLIII
Herbert nieznany	CCLXI
Herbert w przekładach	CCLXV
„co będzie / kiedy ręce / odpadną od wierszy”	CCLXXVII
NOTA EDYTORSKA	CCLXXXIII
WYKAZ SKRÓTÓW	CCLXXXVI
INFORMACJA O AUTORCE OPRACOWANIA	CCLXXXVIII
WYBRANA BIBLIOGRAFIA	CCXC

WYBÓR POEZJI

UTWORY ROZPROSZONE

*** (<i>Palce wrzeczona dźwięków...</i>)	5
Usta proszą	7
Apel	8
STRUNA ŚWIATŁA (1956)	
Dwie krople	13
Dom	15
Pożegnanie września	16

Trzy wiersze z pamięci	18
Poległym poetom	22
Białe oczy	24
Czerwona chmura	25
Napis	27
Mój ojciec	29
Do Apollina	31
Do Ateny	34
O Troi	36
Do Marka Aurelego	39
Kapłan	41
O różę	43
Architektura	46
Struna	48
Commentarz warszawski	50
Testament	52
Las Ardeński	54
Mama	57
Drży i faluje	60
Uprawa filozofii	61
*** (Pryśnie klepsydra...)	63
Wersety panteisty	65
Kłopoty małego stwórcy	66
Ballada o tym że nie giniemy	69
Stółek	71
Zimowy ogród [Jak liście opadały powieki...]	72
Wawel	74
Przypowieść o królu Midasie	76
Fragment wazy greckiej	80

Nike która się waha	82
Dedal i Ikar	84
Arijon	87
HERMES, PIES I GWIAZDA (1957)	
Wiersze	
Chrzest	93
U wrót doliny	96
Dotyk	99
Chciałbym opisać	101
Głos	104
Podróż do Krakowa	107
Ciennie i różę	109
Co robią nasi umarli	111
Przypowieść	114
Kołatka	116
Wybrańcy gwiazd	118
Trzy studia na temat realizmu	120
Nigdy o tobie	123
Niepoprawność	125
Dojrzałość	126
Balkony	128
Deszcz	130
Pan od przyrody	133
Siódmy anioł	136
O tłumaczeniu wierszy	140
Różowe ucho	142
Epizod	144
Jedwab duszy	146

Moje miasto	148
Pięciu	151
Życiorys [Napisał pierwszy wiersz o róży...]	154
Do pięści	161
Prośba [Naucz nas także palce zwiijać...]	162
Ornamentatorzy	163
Pieśń o bębnie	165
Mały ptaszek	167
Przypowieść o emigrantach rosyjskich	170
Jak nas wprowadzono	172
Substancja	175
Odpowiedź	177
Węgrom	179

Proza poetycka

Skrzypce	180
Pijacy	181
Przedmioty	182
Muszla	183
Kraj	184
Kot	185
Krasnoludki	186
Epizod w bibliotece	187
Osa	188
Wariatka	189
Raj teologów	190
Umarli	191
Krypta	192
Po koncercie	193

Piekło	194
Mur	195
Wilk i owieczka	196
Wieża	197
Kawiarnia	198
Niedźwiedzie	199
Od końca	200
W drodze do Delf	201
Wiatr i róża	202
Kura	203
Klasyk	204
Malarz	205
Hermes, pies i gwiazda	206
Las	207
Cesarz	208
Słoń	209
Ofiarowanie Ifigenii	210
W szafie	212
Magiel	213
Z technologii łez	214
Sen cesarza	215
Księżyc	216
Bajka ruska	217

STUDIUM PRZEDMIOTU (1961)

Pudełko zwane wyobraźnią	221
Nic ładnego	223
W pracowni	225
Czarna róża	227

Apollo i Marsjasz	229
Fragment	232
Mona Liza	234
Ostatnia prośba	238
Szuflada	241
Nasz strach	243
Z mitologii	245
Jonasz	246
Powrót prokonsula	249
Tren Fortynbrasa	251
Miasto nagie	254
Rozważania o problemie narodu	256
Ojcowie gwiazdy	258
Próba opisu	259
Studium przedmiotu	261
Kamyk	267
Tamaryszek	269
Objawienie	271
Głos wewnętrzny	274
Do moich kości	276
Gwóźdź w niebie	278
Drewniana kostka	279
Zegar	280
Serce	281
Diabeł	282
Żeby tylko nie anioł	283
Ostrożnie ze stołem	284
Krzesła	285
Drwal	286

NAPIS (1969)	
Prolog	289
Wyspa	293
Zejście	294
Przebudzenie	295
Miejsce	296
Postój	298
*** (jest świeża...)	299
Zimowy ogród [zastukał pazur mrozu w okno...]	301
Na marginesie procesu	303
Przesłuchanie anioła	305
Sprawozdanie z rajy	307
Longobardowie	309
Epizod z Saint-Benoît	310
Opis króla	312
Diabeł rodzimy	313
Ozdobne a prawdziwe	314
Tusculum	315
Cernunnos	316
Góra naprzeciw pałacu	318
Brzeg	319
Próba rozwiązania mitologii	320
Brak węzła	321
Świt	322
Układała swe włosy	323
Zegarek na rękę	324
Chińska tapeta	325
Męczeństwo Pana Naszego malowane przez Anonima z kręgu mistrzów nadreńskich	326

*** (<i>Zasypiamy na słowach...</i>)	327
Dlaczego klasycy	329
Co będzie	332
PAN COGITO (1974)	
Pan Cogito obserwuje w lustrze swoją twarz	335
O dwu nogach Pana Cogito	337
Rozmyślenia o ojcu	339
Matka	341
Siostra	342
Pan Cogito a perła	343
Poczucie tożsamości	345
Pan Cogito myśli o powrocie do rodzinnego miasta	346
Pan Cogito rozmyśla o cierpieniu	348
Przepaść Pana Cogito	350
Pan Cogito a myśl czysta	353
Pan Cogito czyta gazetę	355
Domy przedmieścia	357
Alienacje Pana Cogito	359
Pan Cogito obserwuje zmarłego przyjaciela	361
Późnojesienny wiersz Pana Cogito przeznaczony dla kobiecych pism	364
Żeby wywieść przedmioty	365
Pan Cogito rozważa różnicę między głosem ludzkim a głosem przyrody	366
Sekwoja	368
Ci którzy przegrali	370
Pan Cogito biada nad małością snów	372
Pan Cogito a poeta w pewnym wieku	374

Pan Cogito a pop	380
Pan Cogito spotyka w Luwrze posązek Wielkiej Matki	383
Historia Minotaura	385
Stary Prometeusz	387
Kaligula	388
Hakeldama	391
Pan Cogito opowiada o kuszeniu Spinozy	393
Rozmyślenia Pana Cogito o odkupieniu	397
Pan Cogito szuka rady	399
Gra Pana Cogito	402
Co myśli Pan Cogito o piekle	408
Pan Cogito o postawie wyprostowanej	409
Przesłanie Pana Cogito	413
RAPORT Z OBLĘŻONEGO MIASTA (1983)	
Co widziałem	417
Ze szczytu schodów	419
Dusza Pana Cogito	422
Tren	425
Do rzeki	426
Dawni Mistrzowie	427
Modlitwa Pana Cogito – podróżnika	430
Pan Cogito – powrót	434
Pan Cogito i wyobraźnia	438
Do Ryszarda Krynickiego – list	443
Pan Cogito a długowieczność	447
Pan Cogito o cnocie	452
Przecucia eschatologiczne Pana Cogito	455
Kołysanka	459

Fotografia	462
Babylon	464
Boski Klaudiusz	466
Potwór Pana Cogito	472
Damastes z przydomkiem Prokrustes mówi	477
Anabaza	479
Porzucony	481
Beethoven	486
Pan Cogito z Marią Rasputin – próba kontaktu	488
Izydora Duncan	496
Posłaniec	501
17 IX	502
Pan Cogito o potrzebie ścisłości	504
Potęga smaku	511
Pan Cogito – zapiski z martwego domu	514
Raport z oblężonego Miasta	521
ELEGIA NA ODEJŚCIE (1990)	
Dęby	527
Przemiany Liwiusza	529
Rodzina <i>Nepenthes</i>	533
Tarnina	535
Msza za uwięzionych	538
Małe serce	541
Prośba [<i>Ojciec bogów i ty mój patronie Hermesie...</i>]	544
Heraldyczne rozważania Pana Cogito	546
Pożegnanie	548
Podróż	549
Wit Stwosz: Uśnięcie NMP	553

Modlitwa starców	554
Pana Cogito przygody z muzyką	556
Domysły na temat Barabasza	564
Elegia na odejście pióra atramentu lampy	566
ROVIGO (1992)	
Do Henryka Elzenberga w stulecie Jego urodzin	577
Książka	579
Życiorys [<i>Byłem chłopcem cichym...</i>]	581
Mademoiselle Corday	584
Ręce moich przodków	586
Wilki	587
Guziki	589
Obłoki nad Ferrarą	591
Homilia	595
Widokówka od Adama Zagajewskiego	597
Do Piotra Vujičića	600
Do Jehudy Amichaja	602
Wstyd	604
Przysięga	606
Zwierciadło wędruje po gościńcu	608
Chodasiewicz	613
Pan Cogito na zadany temat: „Przyjaciele odchodzą”	616
Kalendarze Pana Cogito	622
Achilles. Pentezylea	626
Czarnofigurowe dzieło Eksekiasa	627
Do Czesława Miłosza	628
Rovigo	629

EPILOG BURZY (1998)

Babcia	633
Brewiarz [Panie, dzięki Ci składam...]	635
Brewiarz [Panie, obdarz mnie zdolnościami...]	636
Brewiarz [Panie, pomóż nam wymyślić...]	638
Brewiarz [Panie, wiem że dni moje są policzone...]	639
Dalida	641
Dąłem słowo	644
Język snu	646
Kant. Ostatnie dni	648
Koniec	650
Kwiaty	651
Na chłopca zabitego przez policję	652
Ostatni atak. Mikołajowi	653
Pal	655
Pan Cogito. Aktualna pozycja duszy	656
Pica pica L.	658
Piosenka	661
Przyszło do głowy	662
Strefa liryczna	665
Szachy	666
Telefon	668
Tomasz	671
W mieście	673
Wysoki Zamek	675
Ala ma kota. W obronie analfabetyzmu	679
Artur	681
Czas	683
Pan Cogito. Lekcja kaligrafii	684

Pępek	687
Pora	688
Starość	689
Urwanie głowy	690
Zaświaty Pana Cogito	693
Portret końca wieku	695
Czułość	697
Głowa	698
Tkanina	699

ALFABETYCZNY SPIS UTWORÓW	701
-------------------------------------	-----